

nificativa dels hostes associats als viatges de negoci per a reunions, congressos i altres esdeveniments de tipus professional. Les zones del país que van contribuir de forma decisiva al fet que el nombre d'hostes fos a l'abril superior al mateix període del 2019 van ser el Nord, l'Alentejo i Madeira; aquesta última es va situar el 29% per damunt de la xifra del 2019.

Pel que fa a la tipologia d'allotjament, les últimes dades mostren també que els hotels de més categoria (de 4 i 5 estrelles) són els únics que superen el nombre de pernотacions de l'abril del 2019. Les famílies amb més recursos van ser les que van acumular més estalvis durant el període pandèmic i ara, en aixecar-se les restriccions, els canalitzen cap a l'oci i els viatges. Un altre fet destacable són els allotjaments en establiments rurals, on les pernотacions van superar ja, en el 3T 2021, les del mateix període del 2019 i, des del 4T 2021, han estat superiors al 30% de manera consistent. En una primera fase de la pandèmia, la demanda d'aquests allotjaments s'explicava per la possibilitat de fer vacances amb més distància social, però, en l'actualitat, sembla que representa una tendència més persistent de descobriment de destinacions alternatives a les més tradicionals/massificades, i també un tipus de turisme amb una major marca de sostenibilitat (aspecte cada vegada més valorat).

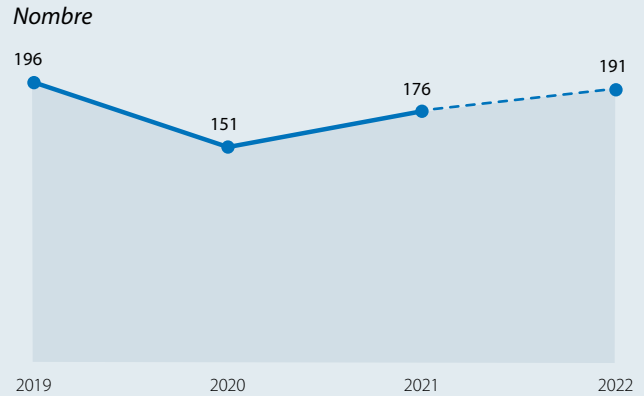
Perspectives per al 2022

Algunes dades, com la recuperació del trànsit de passatgers per avió, aporten optimisme per al que queda d'any. D'una banda, s'observa una recuperació del nombre de rutes directes (connexions entre aeroports), que, el 2019, era de 196 i que va caure en 45 rutes el 2020 i en 20 el 2021, mentre que, per a aquest estiu, la IATA¹ ja n'espera 191. És a dir, es preveu una capacitat instal·lada compatible amb una recuperació gairebé plena del sector.

L'evolució del nombre de vols corrobora les perspectives de recuperació, ja que el diferencial en relació amb el nombre de vols del 2019 ha anat disminuint des del març. Com s'observa a l'últim gràfic, al maig, aquesta bretxa va ser només del -2%, i, en la primera meitat de juny, el nombre de vols és només el -1% en comparació amb el mateix període del 2019.

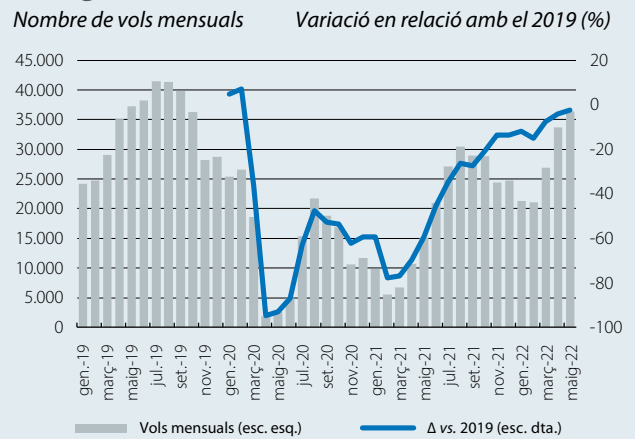
Si ens centrem en el període més fort del turisme nacional, les dades sobre reserves de vols per a la temporada d'estiu divulgades recentment pel WTTC² són molt encoratjadores: Portugal és la quarta destinació més popular d'Europa per a aquest estiu, amb només el -9% d'arribades en relació amb el nivell anterior a la pandèmia. Aquest nivell és

Portugal: rutes als aeroports nacionals

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'ANA - Aeroports de Portugal.

Portugal: vols mensuals i bretxa amb el 2019

Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'Eurocontrol.

superat en mercats emissors com els dels EUA, els Països Baixos, Dinamarca i Alemanya en un 41%, un 36%, un 29% i un 11%, respectivament. No obstant això, el to optimista no ens ha de fer oblidar un dels canvis de comportament que ha sorgit en els últims temps: els turistes esperen tenir la possibilitat de cancel·lar les reserves cada vegada més a prop de la data del viatge.

En resum, malgrat els possibles obstacles a aquesta dinàmica derivats de la inflació, de les noves variants de la COVID o d'una potencial extensió territorial de la guerra a Ucraïna, les dades actuals donen peu a l'optimisme.

Tiago Belejo Correia

1. IATA (Associació Internacional de Transport Aeri).
 2. World Travel & Tourism Council a partir de dades de la Forwardkeys, empresa dedicada a subministrar *business intelligence* a la indústria dels viatges i del turisme.